

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN
OPAS HAUTAJAISJÄRJESTELYIHIN

LÄHEISEN KUOLLESSA

Tieto läheisen kuolemasta pysäyttää. Kuolema aiheuttaa aina surua ja hämmennystä. Samalla on kuitenkin hoidettava monia käytännön asioita ja aloitettava hautajaisjärjestelyt. Vaikka voimia ei tähän aina tuntuisikaan riittävän, auttavat hautajaisjärjestelyt omalla tavallaan kulkemaan vaikean ajan yli.

Tunteet voivat olla myös lämpimiä. Kiitollisuus kaikesta menneestä voi täyttää sydämen. Kristillinen hautaan siunaaminen auttaa ymmärtämään, ettei elämä pääty kuolemaan.

Hautauksen käytännön järjestelyissä auttaa ja neuvoo seurakunnan hautauspalvelu. Hautauspalvelussa sovi-

taan siunaustilaisuuden paikka, ajankohta, siunauksen toimittavat pappi ja kanttori, varataan hautapaikka ja tehdään hautojen hoitoon liittyvät sopimukset.

Jos vainaja haudataan muualle kuin kotikuntansa hautausmaalle, hautapaikkaan ja siunaustilaisuuteen liittyvät järjestelyt hoidetaan kyseisen seurakunnan kanssa.

Omaiset joutuvat asioimaan myös hautaustoimistossa, josta hankitaan mm. arkku ja tarvittaessa uurna. Vaikka yksityiset hautaustoimistot palvelevat nykyään lähes kaikissa hautaukseen liittyvissä järjestelyissä, omaiset voivat hoitaa asioita myös itse.

HAUTAUSLUPA

Hautaamisen kannalta välttämätön asiakirja on hautauslupa, jonka lääkäri antaa. Lupa toimitetaan seurakunnan hautauspalveluun, minkä

jälkeen hautaus tai tuhkaus voidaan suorittaa. Näin toimitaan myös kirkkoon kuulumattoman vainajan kohdalla.

HAUTAPAikka JA HAUTAAMISTAPA

Jyväskylän seurakunnassa hautaus voidaan toimittaa joko arkku- tai urnahautauksena. Mäntykankaan kappelin yhteydessä on Jyväskylän seudun krematorio. Uurna voidaan haudata arkkuhautaan, kolumbarioon eli urnaholviin tai muistolehtoon. Tuhka voidaan sirotella myös sirottelualueelle. Lisätietoja erillisestä tuhkahautausoppaasta.

Hautapaikkojen hallinta-ajat vaihtelevat, mutta uusien hautojen hallinta-aika on 25 vuotta. Omaiset voivat lunastaa hautapaikalle jatkoaikaa, kun hallinta-aika on päättymässä. Hautauspalvelu antaa tietoja haudoista ja niiden lunastushinnoista.

HAUTAAN SIUNAAMINEN _____

Hautaan siunaaminen voi tapahtua siunauskappelissa, hautausmaalla tai kirkossa. Aika sovitaan hautauspalvelussa. Yhteen toimitukseen siunauskappelissa on varattu aikaa 1 tunti 15 minuuttia.

Vainajan siunaa yleensä toimitusvuorossa oleva seurakunnan pappi. Omaiset voivat myös esittää toivomuksensa siunaavasta papista. Muista järjestelyistä on sovittava hautauspalvelussa.

Siunaava pappi sopii omaisten kanssa ajan, jolloin keskustellaan vainajasta sekä hautaan siunaamisesta ja mahdollisesta muistotilaisuudesta. Papilta omaiset voivat kysyä kaikesta hautaukseen liittyvästä. Kappalien henkilökunta antaa pyydettyä ohjeita ja neuvoja.

ARKKU- JA UURNAHAUTAUKSEN SIUNAUSTILAISUUS

Hautaan siunaus on osa kirkon jumalanpalveluselämää. Kristillisessä hautauksessa vainaja saatetaan viimeiseen lepoon ja Jumalan haltuun, muistetaan vainajaa ja rukoillaan hänen puolestaan, lohdutetaan surevia sekä julistetaan heille evankeliumia Kristuksen ylösnousemuksesta ja jälleen näkemisen toivosta.

Siunaaminen voidaan toimittaa myös hautausmessun kaavan mukaan. Liturgisina väreinä käytetään ensisijaisesti valkoista, joka ilmaisee toivoa ja ylösnousemusta. Hautaan siunaamisen ja hautausmessun kaavat

ovat virsikirjan liitelehdillä. Siunaustilaisuuden yksityiskohdista ja laulettavista virsistä ja muusta musiikista sovitaan siunauksen toimittavan papin ja kanttorin kanssa. Molempien hautaustapojen hautaan siunaaminen alkaa ja päättyy virrellä tai muulla sopivalla musiikilla. Valitun musiikin tulee soveltua tilaisuuden jumalanpalvelusluonteeseen.

Vanha perinne on, että lähiomaiset asettuvat siunauskappeliin oikealle puolelle eteen ja muut sukulaiset heidän taakseen. Yhteisöjen edustajat, ystävät ja työtoverit sijoittuvat vasemmalle puolelle.

KUKKALAITTEET JA TERVEHDYKSET

Kukkalaitteet voidaan laskea kirkossa, kappelissa tai arkkuhautauksessa haudalla. Menettelystä sovitaan papin kanssa toimituskeskustelussa.

Kukat lasketaan joko:

A. tilaisuuden alussa, jolloin toimituksen alku on:

Virsi ja/tai muuta musiikkia

Kukkien laskeminen

Virsi

B. tilaisuuden lopussa Herran siunauksen ja sitä mahdollisesti seuraavan virren (muun musiikin) jälkeen. Kukkien laskun jälkeen päätösvirsi ja/tai päätösmusiikki.

C. haudalla

Uurnahautauksessa kukat lasketaan aina kappelissa tai kirkossa. Saattoväki vie kukkalaitteet toimituksen jälkeen niille varatuille paikoille.

Lähimmät omaiset tuovat kukkalaitteensa ja tervehdyksensä ensin. Omaisten jälkeen seuraavat viralliset edustajat (valtio, kunta, järjestöt) ja lopuksi ystävät, naapurit ja työtoverit.

Kukkaa laskettaessa on tapana lukea niiden ihmisten ja yhteisöjen nimet, jotka ovat hankkineet kukkalaitteen ja mahdollinen muistolause esimerkiksi Raamatusta tai virsikirjasta. Kukkien laskemisen jälkeen hiljennytään hetkeksi arkun äärelle. Sen jälkeen kumarretaan osanoton ilmaisuna omaisiin päin ja poistutaan arkun ääreltä. Muistopuheiden pitäminen ja saapuneiden adressien lukeminen jätetään muistotilaisuuteen.

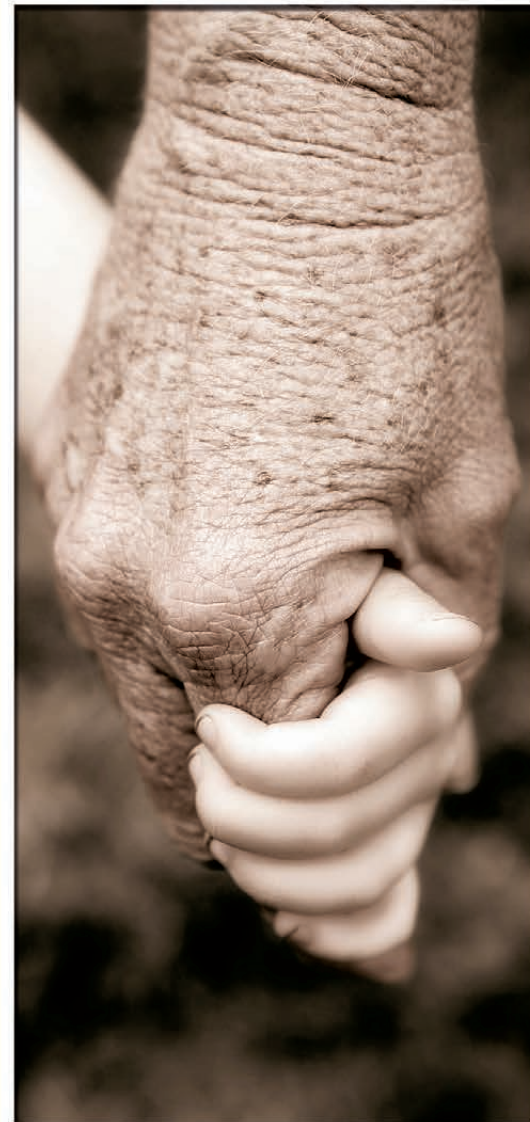
Jos arkkuhautauksessa kukkalaitteet on laskettu kirkossa tai kappelissa, ne asetetaan haudalla ilman tarpeetonta viivytystä hautaa peittävän hautakannen päälle. Tällöin muistolauseita ei enää lueta. Kun kukat on laskettu, saattoväki voi laulaa virren tai pappi johtaa rukouksen. Tämän jälkeen joku läheisistä esittää kutsun mahdolliseen muistotilaisuuteen.

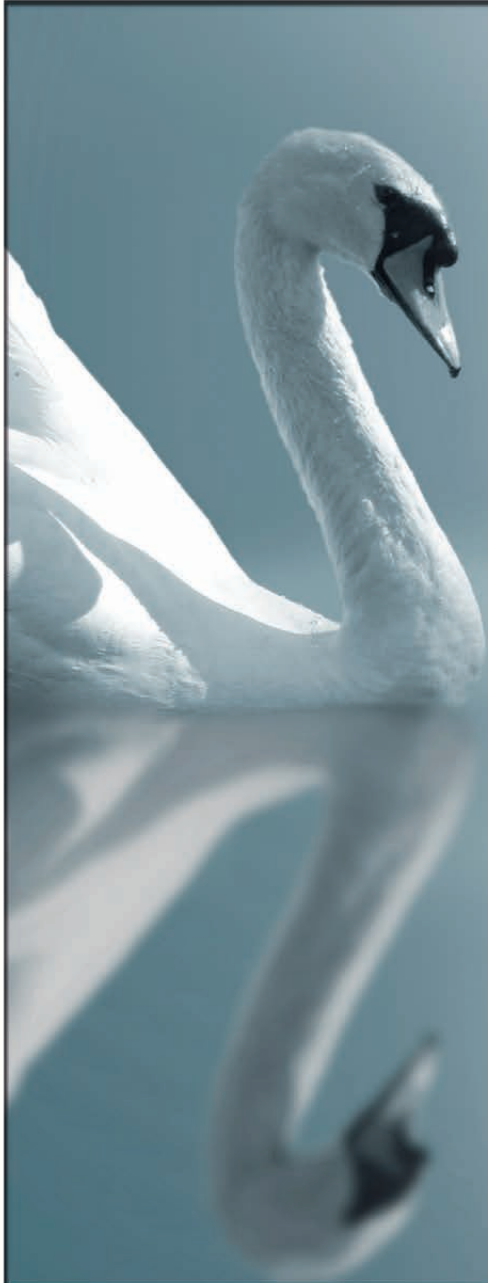
ARKUN KANTAJAT JA SAATTOVÄEN POISTUMINEN _____

Arkkuhautauksessa pappi antaa saattoväelle kukkien käsittelyä, pukeutumista ja kirkosta poistumista koskevat ohjeet päätösvirren jälkeen ennen päätössoittoa. Kun vainaja haudataan arkkuhautaan, arkku kannetaan päätössoiton aikana kappelista. Kanttori aloittaa päätössoiton, kun kantajat ovat asettuneet arkun luo. Kantajiksi pyydetään tavallisimmin kuusi sukulaista, työtoveria, naapurua tai ystävää. Hautaustoimisto järjestää kantajat pyynnöstä. Kantajien on hyvä sopia keskenään etukäteen paikoista arkun ympärillä. Perinteen mukaan vainajalle läheisimmät kantajat asettuvat arkun pääpuoleen, toisin sanoen takimmaisiksi. Kantajat ovat päällysvaatteissa, käsiin kädessä ja hattu päässä. Arkun jälkeen saattoon liittyvät lähiomaiset ja sen jälkeen muut hautajaisvieraat kantaen kukkalaitteitaan. Hautausaatossa pappi kulkee yleensä arkun edellä.

URNA JA SAATTOVÄEN POISTUMINEN _____

Kun vainaja tuhkataan, arkku jää siunaustoimituksen jälkeen kappeliin. Urnahautauksessa ei tarvita kantajia. Hautaan siunaaminen päättyy päätösvirteen ja mahdolliseen päätössoittoon. Tilaisuuden jälkeen soitetaan päätöskellot. Tämän jälkeen pappi antaa poistumista koskevat ohjeet. Urnan hautaan laskeminen tapahtuu erikseen sovittuna aikana. Tilaisuudessa on mukana vahtimestari. Jos tuhka aiotaan haudata tai sirotella muualle kuin hautausmaalle, sijoittamiseen on oltava alueen omistajan tai haltijan kirjallinen suostumus. Tuhkan vastaanottajan on ennen tuhkan luovuttamista ilmoitettava kirjallisesti krematorion ylläpitäjälle, minne tuhka sijoitetaan.

KIRKKOON KUULUMATTOMAN HAUTAUS _____

Jos kirkkoon kuulumatonta haudattaessa omaiset haluavat saada kappelin käyttöönsä, heidän on kääntytävä seurakunnan hautauspalvelun puoleen. Hautauspalvelusta kerrotaan käyttöoikeuden ehdot ja varataan aika kappelista.

Kirkkoon kuulumaton henkilö voidaan siunata hautaan, jos omaiset tai muut vainajan hautauksesta huolehtivat henkilöt sitä pyytävät ja jos siunaamiselle on olemassa muut kirkkojärjestyksen mainitsevat edellytykset.

Hautauspalvelussa tulee mainita, että vainaja ei kuulu kirkkoon. Tällöin omaiset ohjataan keskustelemaan kirkkoherranvirastossa työskentelevän päivystävän pappin kanssa. Keskustelussa pyritään selvittämään, onko kirkkojärjestyksen mukaisia edellytyksiä kirkolliselle hautaan siunaamiselle olemassa. Siunausta ei toimiteta, jos vainaja on selvästi ilmaissut tahtovansa toisin tai jos pappi sielunhoidollisessa keskustelussa tai muulla tavoin saamaansa käsityksen perusteella katsoo, ettei kirkolliseen hautaan siunaamiseen ole riittäviä perusteita.

Jos vainajan kielteinen kanta on tiedossa, siunausta ei saa toimittaa, vaikka omaiset tätä toivoisivatkin. Viime kädessä päivystävä pappi ratkaisee, voidaanko pyyntöön suostua. Yksittäisellä papilla on kuitenkin henkilökohtainen oikeus kieltäytyä toimittamasta kirkkoon kuulumattoman vainajan siunausta.

Kappelia voidaan käyttää vain kirkollisiin hautaan siunaamisiin. Luterilaisten pappien toimittamien siunausten lisäksi mahdollisia ovat muiden kristillisten kirkkojen pappien toimittamat hautaan siunaamiset.

MUISTOTILAISUUS

Hautauksen jälkeen kokoonnutaan usein muistotilaisuuteen. Se voidaan pitää vainajan tai hänen omaistensa kodissa tai jossain muussa sopivassa huoneistossa. Seurakunnalla on myös tiloja muistotilaisuuksien pitämiseen. Tietoja tiloista saa hautauspalvelusta.

Muistotilaisuudessa on tavallisesti esillä vainajan kuva ja sen lähellä kukkia sekä kynttilä. Pääsääntöisesti pappi osallistuu muistotilaisuuteen, mutta mikäli omai-

set eivät tätä toivo, on asia hyvä ilmaista hautauspalvelutoimistossa asioitaessa.

Muistotilaisuudessa luetaan adressit. Omaiset tai ystävät, ja toivomuksesta myös pappi, voivat pitää puheita. Tilaisuudessa voidaan laulaa virsiä tai muita tilaisuuteen sopivia lauluja.

Muistotilaisuuden lopussa joku omaisista voi kiittää saattoväkeä mukana olosta ja osanotosta.

KUOLINILMOITUS JA VAINAJAN MUISTAMINEN

Läheisen kuolemasta voidaan ilmoittaa sanomalehdessä. Ennen hautausta julkaistulla ilmoituksella tiedotetaan kuolemasta ja esitetään kutsu siunaustilaisuuteen. Ilmoitus on mahdollista julkaista myös hautauksen jälkeen, jolloin voidaan samalla kiittää osanotosta.

Seurakunnan jäsenen kuolemasta voidaan ilmoittaa sanomakellojen soitolla. Kellojen soitosta sovitaan hautausaikaa ja -paikkaa varattaessa. Kuolleesta ilmoitetaan jumalanpalveluksessa yleensä hautausta seuraava-

na sunnuntaina. Ajankohdan voi sopia toisinkin. Vanhan tavan mukaan omaiset osallistuvat tähän jumalanpalvelukseen. Vuoden aikana kuolleita muistetaan myös pyhäinpäivänä.

Kuolemantapauksesta voidaan kertoa myös liputtamalla. Kuolinpäivänä lippu pidetään puolitangossa iltaan saakka. Hautajaispäivänä lippu on aamusta alkaen puolitangossa. Lippu kohotetaan ylös siunaustilaisuuden päätyttyä.

ASIOIDEN HOITO HAUTAJAISTEN JÄLKEEN

Kolmen kuukauden kuluessa kuolemasta on toimitettava perunkirjoitus. Siihen tarvittavien virkatodistusten ja sukuselvitysten hankkiminen vaatii aikaa, joten toimiin on ryhdyttävä ajoissa. Perunkirjoituksessa ja myöhemmässä perinnönjaossa on varminta käyttää lakia tuntevia asiantuntijoita.

Hautajaisten jälkeen on myös hoidettavana erilaisia eläke- ja vakuutusasioita. Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistot neuvovat eläkkeisiin, asumistukeen ja avustuksiin liittyvissä asioissa.

HAUTAMUISTOMERKIT JA HAUTOJEN HOITO _____

Seurakunnan puolesta haudalle asennetaan väliaikaiseksi merkiksi valkoinen puuristi, jossa on vainajan nimi ja hautapaikkaa osoittavat numerot. Pysyvän muistomerkin hankkimisessa ei tarvitse kiirehtiä. Hautaukseen liittyvistä asiakirjoista selviää, millaisia ohjeita muistomerkeistä on annettu sille alueelle, jossa hauta sijaitsee.

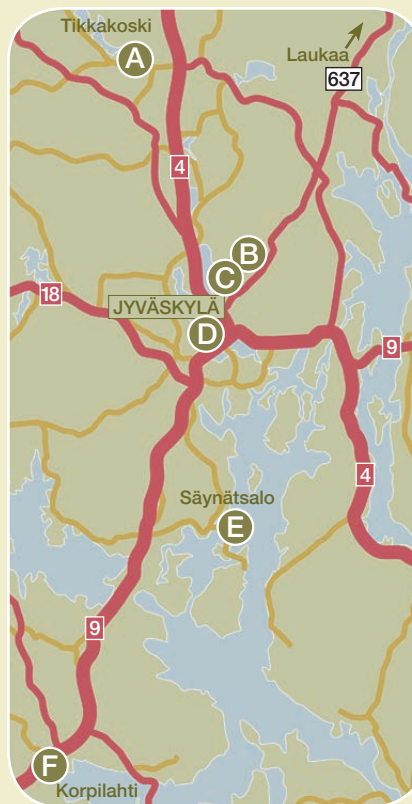
Omaisten on huolehdittava haudan hoidosta. Omaiset voivat jättää haudan seurakunnan hautainhoitorahaston hoidettavaksi maksua vastaan. Haudanhoitosopimukset tehdään hautauspalvelussa. Hautojen hoitotilaukset voi tehdä myös seurakunnan kotisivujen kautta.

> www.jyvaskylanseurakunta.fi

HAUTAUSMAAT

- A** TIKKAKOSKEN HAUTAUSMAA
Autiokankaantie 219, 41160 Tikkakoski
Siunaukset toimitetaan Tikkakosken kirkossa.
- B** MÄNTYKANKAAN HAUTAUSMAA
Laukaantie 5, 40320 Jyväskylä
Hautausmaan kappelissa on tilaa 170 henkilölle.
- C** LAHJAHARJUN HAUTAUSMAA
Ukonniementie 2, 40250 Jyväskylä
Hautausmaan kappelissa on tilaa 130 henkilölle.
- D** VANHA HAUTAUSMAA
Puistokatu 20, 40200 Jyväskylä
Hautausmaan kappelissa on tilaa 130 henkilölle.
- E** SÄYNÄTSALON HAUTAUSMAA
Saarnatie, 40900 Säynätsalo
Siunaukset toimitetaan Säynätsalon kirkossa.
- F** KORPILAHDEN HAUTAUSMAA
Korpiahontie 10, 41800 Korpilahti
Hautausmaan kappelissa on tilaa 100 henkilölle.

Hautaan siunaamisia voidaan toimittaa myös useimmissa seurakunnan kirkoissa ja seurakuntakeskuksissa.

SEURAKUNTA MUKANA SURUSSA

Hautajaisten jälkeen lähimpien omaisten sopeutuminen uuteen elämänvaiheeseen on usein vaikeaa. Tyhjyyden tunne ja kysely kaiken tapahtuneen tarkoituksesta täyttää mielen. Keskustelu toisen ihmisen kanssa yhdessä kysellen ja taakkaa jakaen voi tuoda lohdutusta. Seurakuntamme työntekijät ovat valmiit palvelemaan surevia.

Hautaan siunaamisen toimittaneeseen pappiin on mahdollista ottaa yhteyttä hautajaisten jälkeenkin. Päivystävälle papille voi soittaa tai häntä voi tulla tapaamaan kirkkoherranvirastoon. Jokaisessa alue seurakunnassa on omat pappinsa ja diakoniatyöntekijänsä, joiden kanssa voi keskustella. Seurakunnassa on myös sururyhmiä läheisensä menettäneille.

YHTEYSTIETOJA

HAUTAUSPALVELU

Tellervonkatu 5, 40100 Jyväskylä
Avoinna ma–pe klo 9–15.30
p. 040 162 3982

KORPILAHDEN TOIMIPISTE

Kirkonmäentie 1, 41800 Korpilahti
Avoinna ti ja to klo 9–12
p. 050 557 9012

PÄIVYSTÄVÄ PAPPI

Tavattavissa arkisin klo 9–15.30
välisenä aikana kirkkoherranvirastossa
Tellervonkatu 5, 40100 Jyväskylä
p. 040 535 2328

HAUTA- JA PUISTOTOIMISTO

Kuormaajantie 10, 40320 Jyväskylä
Avoinna ma–pe klo 9–15
p. 040 535 2167

JYVÄSKYLÄN KREMATORIO

Kuormaajantie 10, 40320 Jyväskylä
p. 040 535 2167

Jyväskylän seurakunta

Tellervonkatu 5 • 40100 Jyväskylä
puh. (014) 636 611 (neuvonta) • etunimi.sukunimi@evl.fi
Postiosoite: Jyväskylän seurakunta • PL 103 • 40101 Jyväskylä

jyvaskylanseurakunta.fi